

454.

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH**

z dnia 26 czerwca 1936 r.

**w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy
o tymczasowym uregulowaniu finansów komunal-
nych.**

Na podstawie art. 7 ust. (2) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. w sprawie zmiany niektórych przepisów, dotyczących państwowego podatku przemysłowego i opłat stempłowych (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 15) ogłaszam jednolity tekst ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 106, poz. 884) z uwzględnieniem przepisów:

1) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o monopole spirytusowym, opodatkowaniu kwasu octowego i drożdży oraz sprzedaży napojów alkoholowych (Dz. U. R. P. Nr. 63, poz. 586), zmienionego rozporządzeniami Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 615) i z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 96, poz. 863),

2) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r., zawierającego przepisy wprowadzające prawo o sądowym postępowaniu egzekucyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 93, poz. 804),

3) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 806),

4) ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o ulgach dla nowowznoszonych budowli (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 173),

5) ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294),

6) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 846),

7) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 976),

8) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 czerwca 1927 r. o popieraniu rozbudowy i rozwoju gospodarczego miasta i portu Gdyni (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr. 42, poz. 285),

9) ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stempłowych (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr. 64, poz. 404),

10) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r. o podatku od lokali (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 505), zmienionego dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o zmianie ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 13),

11) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1935 r. o obniżeniu obciążenia daninami komunalnymi i o innych zmianach w finansach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 544),

12) ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 2, poz. 6),

13) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 9),

14) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o zmianie ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 13),

15) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o podatku od nieruchomości (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 14),

16) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. w sprawie zmiany niektórych przepisów, dotyczących państwowego podatku przemysłowego i opłat stempłowych (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 15),

17) ustawy z dnia 18 marca 1935 r. o pobieraniu odsetek od zaległości w podatkach państwowych i innych daninach publicznych oraz w składkach i opłatach na rzecz prawnopublicznych instytucji ubezpieczeń (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 8, poz. 88).

Podany w załączniku tekst ustawy nie obejmuje art. 3 ust. (2) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1935 r. o obniżeniu obciążenia daninami komunalnymi i o innych zmianach w finansach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 544), który stanowi, iż Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych uprawniony jest do obniżania w drodze rozporządzeń do połowy dodatków komunalnych do podatku gruntowego, przypadających związkom samorządowym na podstawie art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 czerwca 1923 r. w przedmiocie wyrównania podatków gruntowych tudzież niektórych podatków budynkowych (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 505), i do zmiany podziału tych dodatków pomiędzy poszczególne rodzaje związków samorządowych na obszarze wszystkich lub niektórych województw.

Minister Spraw Wewnętrznych:

Sławoj Składkowski

Załącznik do obwieszczenia Ministra
Spraw Wewnętrznych z dnia 26 czerwca
1936 r. (poz. 454).

U S T A W A

z dnia 11 sierpnia 1923 r.

o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych.

Część pierwsza.

PODATKI.

A. PRZEPIS OGÓLNY.

Art. 1.

Uchwały związków samorządowych w sprawie pobierania samoistnych podatków komunalnych podlegają zatwierdzeniu władz nadzorczych, a to zarówno z punktu widzenia legalności, jak i celowości tych uchwał; natomiast uchwały w sprawie pobierania dodatków komunalnych do podatków państwowych wymagają zatwierdzenia przez władze nadzorcze tylko w przypadkach, przewidzianych w art. 11 i 15 niniejszej ustawy oraz w ustępie drugim art. 14 ustawy z dnia 15 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 505).

B. POSZCZEGÓLNE PODATKI.

1) Podatki od gruntów i budynków na obszarze gmin wiejskich.

Art. 2.

1) Od gruntów i budynków, położonych na obszarze gmin wiejskich, mogą być pobierane podatki komunalne tylko w postaci dodatków do podatków państwowych od gruntów i budynków.

2) Wyjątek zachodzi co do gruntów w b. dzielnicy rosyjskiej, należących do Państwa. Grunty te mogą być obciążone tylko samoistnym podatkiem w wysokości kwot, któremi podobne grunty w sąsiedztwie są obciążone dodatkami do podatków państwowych. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, określi bliżej zasady wymiaru i poboru tego podatku.

Art. 3.

1) Z dozwolonego ustawą z dnia 15 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 505) najwyższego łącznego obciążenia gruntów i budynków, położonych na obszarze gmin wiejskich podatkami komunalnymi (art. 2), korzystać mogą: gminy wiejskie do wysokości 40%, a powiatowe związki samorządowe do wysokości 50%.

2) Gminy wiejskie w b. dzielnicy rosyjskiej są obowiązane z wpływów z powyższego podatku od-

stąpić gromadom wiejskim 5% pobranej kwoty, a to na pokrycie wydatków tychże gromad. Podatki pobierane dotychczas w postaci składek na pokrycie wydatków gromad wiejskich w b. dzielnicy rosyjskiej przewidziane w art. 271 Organizacji Zarządu gubernij Królestwa Polskiego (Zb. Pr. ces. ros. Tom. II, wydanie z 1913 r.) uchyla się.

3) Gminy wiejskie mogą przekroczyć normy 40% tylko za zgodą wydziału powiatowego. W braku zgody rozstrzyga władza nadzorcza, wskazana w art. 36 i 37. Władza ta decyduje także w razie zarzutu wydziału powiatowego przeciwko uchwalonej przez gminę wiejską normie 40% i niższej; zarzut może być wniesiony w ciągu dni 14 po otrzymaniu wiadomości urzędowej o uchwale gminnej.

2) Podatek od gruntów na obszarze miast.

Art. 4.

1) Podatek komunalny od gruntów, położonych na obszarze miast, może być pobierany w postaci dodatku do państwowego podatku gruntowego, albo w postaci samoistnego podatku.

2) Podatkowi komunalnemu od gruntów podlegają także grunty, wolne od państwowego podatku gruntowego. Podatek komunalny od tych gruntów może być pobierany tylko w postaci podatku samoistnego.

3) Grunty, położone na obszarze gmin wiejskich, przyłączonych w całości lub części po 1 stycznia 1919 r. do miast, nie podlegają samoistnemu podatkowi gruntowemu przez przeciąg 10 lat, następujących po roku, w którym nastąpiło przyłączenie.

4) W uchwale związku samorządowego, dotyczącej pobierania samoistnego podatku, mogą być przyjęte, jako podstawy wymiaru podatku w obu wypadkach, przewidzianych w poprzednich ustępach: przychód, czynsz najmu, względnie dzierżawy, wartość czynszowa (wartość użytkowa), wartość gruntów według samodzielnej klasyfikacji gminnej, albo też połączenie kilku z tych podstaw.

5) Plac budowlany oraz grunty, które uzyskały charakter placów budowlanych, mogą być opodatkowane na rzecz miast jedynie w formie dodatku komunalnego do państwowego podatku od nieruchomości; dodatek ten nie może przekraczać 100% podatku państwowego.

6) Grunty państwowe w miastach w b. dzielnicy rosyjskiej nie mogą być obciążone samoistnym podatkiem gruntowym powyżej normy, wskazanej w art. 2 ustęp 2.

7) Z dozwolonego ustawą z dnia 15 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 505) najwyższego łącznego obciążenia gruntów na obszarze miast podatkami komunalnymi miasta nie wydzielone mogą korzystać do wysokości 70%, a powiatowe związki samorządowe do wysokości 20%, miasta wydzielone do wysokości 90%.

3) Podatek od kopalń.

Art. 5.

1) Na rzecz związków samorządowych, na których obszarze znajdują się kopalnie węgla, soli lub ropy naftowej, z wyjątkiem kopalń i żup solnych, będących w zarządzie państwowym, a podlegających monopolowi państwowemu, może być ustanowiony samoistny podatek od kopalń.

2) Podatek wymierzony będzie od ilości wydobytego minerału i nie może przenosić 1% ceny, względnie wartości sprzedażnej. Podatek może być różniczkowany według gatunków minerału (węgiel kamienny i brunatny, ropa borysławsko-tustanowicka i ropa specjalna, sól kamienna i warzonka).

3) Jako cenę, względnie wartość sprzedażną soli należy w rozumieniu niniejszej ustawy uważać cenę, za którą kopalnia odstępuje sól zarządowi monopolowemu.

4) Obowiązane do zapłaty tego podatku są kopalnie minerałów, wymienionych w ustępie 1. Uprawnione do wymiaru i poboru są gminy i powiatowe związki samorządowe, na których obszarze znajdują się kopalnie, budowle pomocnicze i inne przynależności.

5) Jeżeli w myśl ustępu poprzedniego jest kilka związków samorządowych współuprawnionych do poboru podatku, wtedy co do wysokości i sposobu pobierania podatku oraz co do podziału wpływów podatkowych winno nastąpić porozumienie między współuprawnionymi związkami samorządowymi. O ileby porozumienie nie było osiągnięte, sprawę rozstrzyga władza nadzorcza, wskazana w art. 36 p. b) (art. 37). Uchwały, powzięte na podstawie wyniku porozumienia, względnie rozstrzygnięcia władzy nadzorczej, podlegają zatwierdzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

6) Wpływy z podatku winny być użyte wyłącznie na cele inwestycyjne w miejscowościach, w których położone są kopalnie, budowle pomocnicze i inne przynależności kopalni.

4) Podatek od budynków na obszarze miast.

Art. 6.

1) Podatek komunalny od budynków, położonych na obszarze miast, mogą pobierać tylko miasta z zastrzeżeniem 10% dla samorządu wojewódzkiego w myśl art. 22.

2) Miasta w b. dzielnicach: rosyjskiej i austriackiej mogą zamiast państwowego podatku od nieruchomości, przekazanego im ustawą z dnia 17 grudnia 1921 r. (Dz. U. R. P. z 1922 r. Nr. 2, poz. 6), pobierać samoistny podatek od budynków.

3) Przepis art. 4 ustęp 4 stosuje się odpowiednio do podstaw wymiaru samoistnego podatku od budynków. Budynki, nie podlegające państwowemu podatkowi od nieruchomości w myśl art. 2 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o podatku od nieruchomości (Dz. U. R. P. Nr. 3,

poz. 14), winny być zwolnione od samoistnego podatku.

4) Po upływie terminu, na który państwowy podatek od nieruchomości został miastom przekazany, miasta — także w b. dzielnicy pruskiej — będą miały prawo pobierać podatek od budynków w postaci dodatku do państwowego podatku od nieruchomości, albo w postaci samoistnego podatku, który się wymierza według przepisu, zawartego w ustępie poprzednim.

5) Budynki mieszkalne i gospodarcze, położone na obszarze gmin wiejskich, przyłączonych w całości lub w części po 1 stycznia 1919 r. do miast, mogą być obciążone podatkiem komunalnym od budynków, czy to w postaci podatku samoistnego, czy też dodatku do państwowego podatku od nieruchomości (od budynków) tylko do tej wysokości, do której mogłyby być obciążone, gdyby przyłączenie nie nastąpiło. Przepis ten obowiązuje lat pięć po roku, w którym przyłączenie nastąpiło.

6) Przepisy ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o ulgach dla nowowznoszonych budowli (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 173) pozostają w mocy.

5) Podatek od lokali.

Art. 7.

- 1) Uchylony.
- 2) Uchylony.
- 3) Uchylony.
- 4) Oprócz podatków od lokali miasta i gminy wiejskie mogą pobierać:
  - a) podatek od części mieszkalnych, które ze względu na swe przeznaczenie lub w stosunku do liczby osób, zamieszkujących lokal, uważać należy za zbędne (podatek od zbytku mieszkaniowego);
  - b) podatek za zajmowanie lokali lub ich części w hotelach, pensjonatach, pokojach umeblowanych, gospodach, zajazdach lub domach noclegowych (podatek hotelowy).
- 5) Podatek hotelowy obciąża osoby, korzystające z lokali lub ich części. Do ściągania podatku tego obowiązany jest właściciel przedsiębiorstwa hotelowego, który odpowiada za wpływ podatku.

6) Podatek od przemysłu i handlu.

Art. 8.

1) Podatek komunalny od przemysłu i handlu może być pobierany tylko w postaci udziału we wpływach z państwowego podatku przemysłowego, pobieranego w formie podatku od obrotu, oraz dodatku do tego podatku, pobieranego w formie świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych. Wysokość udziału oraz dodatku określa ustawa o państwowym podatku przemysłowym.

2) Wpływy z udziału i dodatku (ustęp 1), z zastrzeżeniem 10% dla samorządu wojewódzkiego (art. 22), przypadają:

- a) miastom — co do podatku od przedsiębiorstw i zajęć, wykonywanych na obszarze miast,
- b) powiatowym związkom samorządowym — co do podatku od przedsiębiorstw i zajęć, wykonywanych na obszarze gmin wiejskich. Powiatowe związki samorządowe obowiązane są jednak tym gminom wiejskim, na których obszarze wymienione wyżej przedsiębiorstwa i zajęcia są wykonywane, wypłacić połowę sumy, otrzymanej tytułem udziału i dodatku w podatku od tych przedsiębiorstw i zajęć, w ciągu dni 14 po otrzymaniu udziału i dodatku.

3) Wpływy z udziału komunalnego w scalonym podatku przemysłowym będą dzielone — po potrąceniu 4% na rzecz związków komunalnych na obszarze województwa śląskiego — pomiędzy związki samorządowe tak, jak są dzielone wpływy z dodatków do państwowych podatków od spożycia, zużycia względnie produkcji (art. 10), — z tą jednakże różnicą, że przypadające na rzecz komunalnego funduszu pożyczkowo-zapomogowego 35% wpływów z tego źródła przeznaczone będą wyłącznie na powiększenie funduszu zapomogowego i rozdzielane będą przedewszystkiem pomiędzy miasta, które wskutek scalenia podatku przemysłowego poniosą uszczerbek w swoich dochodach.

4) Dodatki komunalne do scalonego podatku przemysłowego, należne związkowi samorządowemu z lat ubiegłych do dnia 31 grudnia 1934 r., przekazane zostaną w całości komunalnemu funduszowi pożyczkowo-zapomogowemu z przeznaczeniem na zapomogi dla miast, przedewszystkiem tych, które doznają uszczerbku w swych dochodach wskutek zniesienia komunalnego podatku od towarów, przywożonych drogami żelaznymi i wodnymi.

7) Podatek dochodowy.

Art. 9.

1) W b. dzielnicach rosyjskiej i austriackiej otrzymują miasta udział 15%, a m. st. Warszawa 20% we wpływach z państwowego podatku dochodowego, przypisanego w tychże miastach, powiatowe zaś związki samorządowe udział 15% we wpływach z państwowego podatku dochodowego, przypisanego w gminach wiejskich.

2) W b. dzielnicy pruskiej otrzymują miasta udział 15% we wpływach z państwowego podatku dochodowego, przypisanego w miastach, a powiatowe związki samorządowe udział 15% we wpływach z państwowego podatku dochodowego, przypisanego w gminach wiejskich.

3) Postanowienia art. 24 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 2, poz. 6), dotyczące dodatków do państwowego podatku dochodowego na rzecz związków samorządowych w b. dzielnicy pruskiej pozostają bez zmiany.

8) Podatek od spożycia, zużycia względnie produkcji.

Art. 10.

1) Do wszystkich państwowych podatków od spożycia, zużycia względnie produkcji z wyjątkiem podatku od węgla, olejów mineralnych i cukru oraz podatku wymienionego w art. 11 i łącznie z temi podatkami, pobierany będzie dodatek na rzecz związków samorządowych.

2) Dodatek ten wynosi 30% podatku od napojów winnych w rozumieniu ustępu 2 art. 1 ustawy z dnia 22 października 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 99, poz. 763) oraz od piwa, a 15% państwowego podatku od innych przedmiotów; wysokość dodatków komunalnych do opłaty (udziału w opłacie) monopolowej od spirytusu określają przepisy o monopolu spirytusowym.

3) Wpływy z powyższego dodatku — z wyjątkiem dodatków do opłaty (udziału w opłacie) monopolowej od spirytusu — podlegają podziałowi pomiędzy komunalny fundusz pożyczkowo-zapomogowy, utworzony na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 czerwca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 448), oraz miejskie i powiatowe związki samorządowe, a to w tym stosunku, że wymienionemu funduszowi przekazuje się 35%, miastom 25%, zaś powiatowym związkowi samorządowemu 40% ogólnej sumy wpływów z tego źródła. Podstawę rozdziału między miasta stanowi liczba mieszkańców w poszczególnych miastach, a pomiędzy powiatowe związki samorządowe — liczba mieszkańców w poszczególnych powiatach z wyłączeniem miast.

4) Z wpływów z dodatków do państwowych podatków od spożycia, zużycia względnie produkcji, przekazanych na rzecz komunalnego funduszu pożyczkowo-zapomogowego, 4/7 przeznacza się na zapomogi dla związków samorządowych, 3/7 zaś na zapomogi dla związków samorządowych.

5) Wpływy z dodatku do opłaty (z udziału w opłacie) monopolowej od spirytusu przypadają:

a) w 1/5 części samorządowi wojewódzkiemu z uwzględnieniem samorządu wojewódzkiego śląskiego, przyczem podział pomiędzy poszczególne województwa odbywa się według liczby ich mieszkańców;

b) z pozostałych 4/5 części potrąca się 4% na rzecz związków komunalnych na obszarze województwa śląskiego, resztę zaś dzieli się między komunalny fundusz pożyczkowo-zapomogowy oraz miasta i powiatowe związki samorządowe w sposób, określony w ustępie 3.

6) Aż do wprowadzenia w życie samorządu wojewódzkiego wpływy, określone pod lit. a) ustępu 5, przypadają:

a) w b. zaborze rosyjskim na rzecz Skarbu Państwa na pokrycie wydatków, które w myśl art. 2 ustawy z dnia 26 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 829) obciążać mają samorząd wojewódzki;

b) w b. zaborze austriackim na rzecz Skarbu Państwa na pokrycie wydatków, połączonych ze spełnianiem zadań, przewidzianych

ustawą z dnia 30 stycznia 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 61);

- c) w województwach poznańskim i pomorskim na rzecz wojewódzkich związków komunalnych na rachunek dotacji, przewidzianych w ustępie 2 art. 35 niniejszej ustawy.

7) Powiatowe związki samorządowe obowiązane są z sum, otrzymanych na podstawie niniejszego artykułu, wypłacić 1/4 część gminom wiejskim na swym obszarze. Sumy te rozdziela się między gminy wiejskie według stosunku liczby mieszkańców gmin wiejskich do liczby mieszkańców powiatu z wyłączeniem miast.

8) Liczbę mieszkańców określa się według ostatniego urzędowego spisu ludności w całej Rzeczypospolitej. Liczbę mieszkańców w uzdrowiskach, posiadających charakter użyteczności publicznej, ustala się w ten sposób, że do liczby mieszkańców uzdrowiska, objętych spisem urzędowym, dolicza się 1/3 część gości sezonowych według urzędowej statystyki komisji uzdrowiskowej za rok poprzedzający.

9) Zasady i sposób rozdziału pomiędzy związki samorządowe przypadającej na nie części ryczałtu podatkowego, który na podstawie przepisów o monopolu zapalczanym wpłaca do Skarbu Państwa dzierżawca monopolu zapalczanego, określa Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

10) Przedmioty, podlegające państwowym podatkom od spożycia, zużycia względnie produkcji, nie mogą być obciążone innymi podatkami komunalnymi.

Art. 11.

1) Miasta na swym obszarze, a powiatowe związki samorządowe na obszarze gmin wiejskich mogą pobierać dodatki do opłat od wyrobu i przerozbu spirytusu, wyrobu drożdży oraz od sprzedaży spirytusu i napojów alkoholowych, pobieranych na podstawie art. 62 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o monopolu spirytusowym, opadatkowaniu kwasu octowego i drożdży oraz sprzedaży napojów alkoholowych (Dz. U. R. P. Nr. 63, poz. 586), zmienionego rozporządzeniami Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 615) i z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 96, poz. 863), oraz do opłat od wyrobu i magazynowania napojów winnych, pobieranych na podstawie art. 16 ustawy z dnia 22 października 1931 r. o opodatkowaniu wina i miodu syconego (Dz. U. R. P. Nr. 99, poz. 763).

2) Dodatki te nie mogą przenosić 100% opłat od wyrobu względnie 200% opłat od sprzedaży, wymienionych w poprzednim ustępie, i będą pobierane łącznie z opłatami państwowymi.

3) Uchwały w sprawie pobierania tych dodatków podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

4) Powiatowe związki samorządowe są jednak obowiązane tym gminom wiejskim, na których obszarze wykonywane są przedsiębiorstwa i zajęcia, wymienione w ustępie 1, wypłacać połowę sumy, pobranej w odnośnych gminach tytułem dodatków gmin-

nych do opłat państwowych, pobieranych na podstawie przepisów, wymienionych w ustępie 1, w ciągu dni 14 po otrzymaniu tych dodatków.

Art. 12.

Uchylony.

- 9) Opłata od pism, dotyczących się przeniesienia własności rzeczy nieruchomości.

Art. 13.

1) Na rzecz związków samorządowych pobiera się dodatek w wysokości 50% do opłat stempłowych, należnych w myśl rozdziałów dziesiątego i jedenastego oraz art. 106, tudzież punktu a) art. 132 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stempłowych — nie wyłączając opłaty stempłowej w wysokości 1%, przewidzianej w ustępie ostatnim art. 52 tejże ustawy. Dodatek ten pobiera się również w razie sporządzenia pisma, wymienionego w art. 52 lub 106 ustawy o opłatach stempłowych, a zwolnionego od opłaty stempłowej na mocy ustępu drugiego art. 10 lub na mocy art. 11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 czerwca 1927 r. o popieraniu rozbudowy i rozwoju gospodarczego miasta i portu Gdyni (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr. 42, poz. 285); za podstawę obliczenia tego dodatku służy kwota, która by się należała tytułem opłaty stempłowej w braku uwolnienia.

2) Dodatek komunalny przypada:

- miastom, jeżeli rzecz nieruchoma położona jest na obszarze miast;
- powiatowym związkom samorządowym, jeżeli rzecz nieruchoma jest położona na obszarze gmin wiejskich. Powiatowe związki samorządowe są obowiązane przekazać połowę otrzymanej sumy tym gminom wiejskim, na których obszarze rzecz nieruchoma jest położona.

- 10) Podatek od zaprotestowanych weksli.

Art. 14.

1) Od weksli, przedstawionych do protestu, pobierany będzie przez notariuszów, względnie inne organa, uprawnione do sporządzania protestów, łącznie z opłatą państwową od protestu, podatek komunalny w wysokości 1/2% sumy wekslowej.

2) Podatek ten przypada tej gminie (wiejskiej lub miejskiej), w której obrębie przedstawiono weksel do protestu.

Art. 15.

1) Podatki komunalne od aktów notarialnych, sporządzonych w przypadkach nie wymienionych w art. 13, 14 i 16, o ile pobierane są według stawek stałych — uchyla się.

2) Miasta na obszarze b. zaboru rosyjskiego mogą pobierać dodatek do procentowych opłat stemplowych, należnych od aktów notarialnych, sporządzanych na obszarze danego miasta, z wyjątkiem opłat, wymienionych w art. 13, do maksymalnej wysokości 50% opłaty stemplowej. Uchwały organów stanowiących miast o pobieraniu tego dodatku podlegają zatwierdzeniu przez władzę nadzorczą.

11) Podatek od spadków i darowizn.

Art. 16.

1) Do państwowego podatku od spadków i darowizn i łącznie z nim pobiera się dodatek komunalny w wysokości 10% podatku państwowego.

2) Wpływy z tego dodatku przekazują władze skarbowe komunalnemu funduszowi pożyczkowo-zapomogowemu.

3) Sposób przekazywania tych wpływów określa rozporządzenie Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

12) Podatek od plakatów i szyldów i podatek od anonsów.

Art. 17.

1) Miastom wolno pobierać podatek od napisów firmowych i ogłoszeń, bądź umieszczonych na budynkach, słupach, kioskach lub w podobnych miejscach, bądź rozlepianych, roznoszonych, wyświetlanych lub rozpowszechnianych w podobny sposób (podatek od plakatów i szyldów) oraz podatek od ogłoszeń, powielanych drukiem, mechanicznie lub w podobny sposób (podatek od anonsów).

2) Gminom wiejskim wolno pobierać podatek od plakatów i szyldów oraz podatek od anonsów na swoim obszarze.

3) Od podatku są zwolnione ogłoszenia, zamieszczane w czasopiśmie, wychodzących nie rzadziej, aniżeli w miesięcznych odstępach czasu, ogłoszenia urzędowe, ogłoszenia wyborcze do reprezentacji publicznych, ogłoszenia o odczytach i zgromadzeniach publicznych oraz ogłoszenia osób, poszukujących pracy.

4) Bliższy sposób pobierania podatku od plakatów i szyldów i podatku od anonsów określi wzorowy statut podatkowy, który ogłosi Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu w rozporządzeniu wykonawczem.

13) Podatek od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk.

Art. 18.

1) Miasta winny, gminy zaś wiejskie mogą pobierać podatek od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk.

2) Oprócz podatku od wstępu na wyścigi i podobne widowiska połączone z grą lub zakładami, wolno pobierać także podatki od stawek gry lub zakładów i od wygranych.

3) Maksymalne stawki podatku od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk dla poszczególnych grup miast oraz dla gmin wiejskich, zasady wymiaru tego podatku, jak również oznaczenie tych amatorskich zawodów sportowych, które mają być wolne od podatku, określi Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz innymi zainteresowanymi ministrami.

14) Podatki od prawa polowania.

Art. 19.

1) Od wykonywania prawa polowania na mocy prawa własności gruntu, dzierżawy prawa polowania lub innego tytułu prawnego wolno gminom wiejskim i miastom pobierać podatek komunalny.

2) Najwyższe normy podatku określi dla poszczególnych stref Państwa Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

3) Rozporządzenie wykonawcze może uzależnić wykonywanie prawa polowania od wykazania zapłaty podatku.

15) Inne podatki.

Art. 20.

1) Miastom na ich obszarze, a powiatowym związkom samorządowym na obszarze gmin wiejskich, wolno pobierać, oprócz podatków, wymienionych w niniejszej ustawie, samoistne podatki, obciążające inne źródła, niewymienione w niniejszej ustawie, z uwzględnieniem art. 21.

2) Władzą nadzorczą, właściwą do zatwierdzenia uchwał w sprawie pobierania tych podatków, jest Minister Spraw Wewnętrznych, działający w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

3) Minister Spraw Wewnętrznych może w porozumieniu z Ministrem Skarbu przelać swe prawo zatwierdzania komunalnych uchwał podatkowych, odpowiadających wzorowym statutom, na władze nadzorcze, wskazane w art. 36 i 37.

Art. 21.

1) Podatek od majątku i podatek od kapitałów i rent nie może być pobierany na rzecz związków samorządowych.

2) Źródeł, które są obciążane podatkami, wymienionymi w tej ustawie, nie wolno ponownie obciążać samoistnymi podatkami z wyłączeniem podatków, przeznaczonych na ściśle określone inwestycyjne cele, pobieranych w wyjątkowych wypadkach przez oznaczony okres czasu, a nie przenoszących 50% podatków komunalnych, dopuszczonych niniej-

szą ustawą, czy to w postaci samoistnych podatków, czy też w postaci dodatków do podatków państwowych.

3) Również nie mogą być pobierane na rzecz związków samorządowych podatki od posiadania przedmiotów majątkowych.

C. UDZIAŁ SAMORZĄDU WOJEWÓDZKIEGO W ŹRÓDLACH PODATKOWYCH ZWIĄZKÓW SAMORZĄDOWYCH.

Art. 22.

1) Samorząd wojewódzki otrzymuje 10% wpływów związków samorządowych z dodatków komunalnych do państwowego podatku od nieruchomości (art. 6) oraz 10% wpływów z udziału związków samorządowych w państwowym podatku przemysłowym i z dodatku do tego podatku (art. 8).

2) Ponadto samorządowi wojewódzkiemu przysługiwać będzie uprawnienie do korzystania z wpływów z dodatków komunalnych do państwowego podatku gruntowego w tych granicach, w jakich określili to prawo Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych na podstawie art. 3 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1935 r. o obniżeniu obciążenia daninami komunalnymi i o innych zmianach w finansach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 544).

Art. 23.

Aż do wprowadzenia w życie samorządu wojewódzkiego pobory, określone w art. 22, przypadają:

- a) w b. dzielnicy rosyjskiej powiatowym związkom samorządowym i miastom wydzielonym z powiatowych związków samorządowych, na pokrycie wydatków, które w myśl art. 2 ustawy z dnia 26 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 829) obciążać mają samorząd wojewódzki;
- b) w b. dzielnicy austriackiej na pokrycie wydatków połączonych ze spełnianiem zadań, przewidzianych w ustawie z dnia 30 stycznia 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 61).

Art. 24.

1) Postanowienia, zawarte w art. 22, nie będą miały zastosowania w b. dzielnicy pruskiej aż do wprowadzenia tamże samorządu wojewódzkiego w życie. Aż do tego czasu pobory, określone w art. 22, przypadają będą miastom na ich obszarze, a powiatowym związkom samorządowym na obszarze gmin wiejskich.

2) Do pokrycia wojewódzkich podatków bezpośrednich są obowiązane miasta i powiatowe związki samorządowe.

3) Podstawę rozkładu podatków wojewódzkich na miasta i powiatowe związki samorządowe

stanowią sumy katastralnego wymiaru państwowych podatków: gruntowego i budynkowego, służących za podstawę poboru dodatków komunalnych w miastach i powiatowych związkach samorządowych. Rozkład winien być dokonany według stanu państwowych podatków: gruntowego i budynkowego w dniu 1 lipca roku, poprzedzającego rok rachunkowy wojewódzkich związków komunalnych.

4) Wojewódzkie związki komunalne mogą uchwalić odmienną podstawę rozkładu podatków. Uchwała podlega zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

5) Uchwała sejmiku wojewódzkiego w sprawie poboru podatków w sumie, przewyższającej 10.000 krotną sumę katastralnego wymiaru państwowych podatków: gruntowego i budynkowego, podlega zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

6) W §§ 27, 28, 29 i 33 ustawy o daninach powiatowych i prowincjonalnych z dnia 23 kwietnia 1906 r. (Zbiór Ust. pruskich str. 159) zastępuje się słowa „powiatowy” i „powiaty wiejskie i miejskie” przez słowa „miasta i powiatowe związki samorządowe”.

Art. 25.

Uchylony.

D. PODZIAŁ WPŁYWÓW Z PODATKÓW MIĘDZY WSPÓŁPRAWNIONE ZWIĄZKI SAMORZĄDOWE.

Art. 26.

1) O ile niniejsza ustawa nie wskazuje sposobu obliczenia udziałów kilku współuprawnionych związków samorządowych we wpływach z poszczególnych podatków, Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu wyda w rozporządzeniu wykonawczem szczegółowe przepisy o obliczaniu tych udziałów.

2) Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu wyda w rozporządzeniu wykonawczem także przepisy, zmierzające do zapobieżenia wielokrotnemu opodatkowaniu płatników na rzecz związków samorządowych.

Część druga.

OPLATY I SPECJALNE DOPLATY.

A. OPLATY.

Art. 27.

1) Związki samorządowe winny pobierać opłaty za używanie komunalnych urządzeń i zakładów dobra publicznego, zaś mogą je pobierać za czynności i poświadczenia urzędowe organów samorządowych (opłaty administracyjne).

2) Uchwały w przedmiocie pobierania powyższych opłat nie podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

3) Władza nadzorcza może jednak żądać w każdym czasie zmian lub zniesienia uchwał, dotyczących opłat w niniejszym artykule w ust. 1) wymienionych, gdyby się okazało, że opłaty te są niewspółmierne w stosunku do kosztów utrzymania urządzeń i zakładów dobra publicznego, względnie tego działu zarządu samorządowego, za którego czynności opłaty są pobierane.

Art. 28.

1) Przedsiębiorstwa komunalne mają być w ten sposób administrowane, ażeby dochody z nich uzyskane pokrywały co najmniej koszty eksploatacji łącznie z oprocentowaniem i amortyzacją kapitału zakładowego.

2) Uchwały w przedmiocie pobierania opłat za używanie przedsiębiorstw komunalnych, względnie cen za dostarczone przez nie przedmioty, nie podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

3) Władza nadzorcza może jednak zażądać w każdym czasie zmiany opłat (cen), wymienionych w ust. 2) artykułu niniejszego.

Art. 29.

1) Związkom samorządowym wolno celem uzyskania funduszków obrotowych na utrzymanie komunalnych urządzeń i zakładów dobra publicznego oraz przedsiębiorstw pobierać zaliczki na opłaty (art. 27 i 28) od osób, korzystających z tychże zakładów, urządzeń i przedsiębiorstw.

2) Wysokość zaliczek może być różniczkowana według stopnia zamożności tych osób. W razie udowodnionego ubóstwa zaliczka nie powinna być pobierana.

3) Uchwały w przedmiocie pobierania zaliczek, przewyższających trzykrotną opłatę miesięczną, podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

Art. 30.

1) Przepisy dotychczasowych ustaw o komunalnych opłatach na cele specjalne pozostają bez zmiany. Pobieranie opłat targowych od artykułów żywności, dostarczanych przez producentów rolnych, jest dozwolone tylko w razie sprzedaży tych artykułów w miejskich halach targowych.

2) Nieaktualny.

3) Uchwały w sprawie ustanowienia i zmiany wysokości tych opłat podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

B. SPECJALNE DOPLĄTY.

Art. 31.

1) Związki samorządowe winny pobierać na pokrycie kosztów założenia i utrzymania urządzeń i zakładów dobra publicznego oraz przedsiębiorstw komunikacyjnych, posługujących się własną specjalną nawierzchnią, specjalne dopłaty od tych właścicieli nieruchomości, przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, którym te urządzenia i zakłady względnie przedsiębiorstwa przynoszą szczególne korzyści gospodarcze lub udogodnienia. Wysokość specjalnej dopłaty winna być stopniowana w stosunku do wartości osiągniętych korzyści gospodarczych, względnie udogodnień.

2) Rozporządzenie wykonawcze określi sposób zawiadomienia płatników o uchwale w sprawie pobierania specjalnych dopłat i oznaczy termin do wniesienia odwołania przeciwko uchwale.

3) Odwołanie, wniesione w terminie, podlega rozstrzygnięciu władzy nadzorczej, wskazanej w art. 36 i 37. Dopóki rozstrzygnięcie nie nastąpi, uchwała nie może być wykonana w stosunku do osoby, która wniosła odwołanie.

4) Związki samorządowe mogą na skutek osobnej uchwały nie pobierać specjalnych dopłat, jeżeli pokrycie kosztów założenia i utrzymania urządzeń i zakładów dobra publicznego komunalnymi podatkami, opłatami lub innymi dochodami jest wskazane w interesie publicznym; uchwała taka podlega zatwierdzeniu władzy nadzorczej (art. 36 i 37).

Art. 32.

1) Na pokrycie kosztów założenia i utrzymania zakładów i urządzeń dobra publicznego mogą wojewódzkie związki komunalne oraz Tymczasowy Wydział Samorządowy w likwidacji pobierać specjalne dopłaty także od miast i powiatowych związków samorządowych, którym te zakłady i urządzenia przynoszą korzyści lub udogodnienia, a to stosownie do wartości tych korzyści lub udogodnień. To samo uprawnienie służy powiatowym związkom samorządowym w stosunku do miast niewydzielonych z powiatów, a położonych na ich obszarze.

2) W razie sporu, wyłaniającego się o stosowanie postanowień niniejszego artykułu między związkami samorządowymi, rozstrzyga — o ile spór dotyczy wojewódzkich związków komunalnych — Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu, poza tem zaś wojewoda przy współudziale wydziału wojewódzkiego z głosem stanowczym i przy zastosowaniu przepisu art. 51 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86).

3) Do specjalnych dopłat stosuje się odpowiednie postanowienia, zawarte w art. 31 ust. 1, 2 i w drugim zdaniu ustępu 3.

Część trzecia.

INNE ŹRÓDŁA DOCHODOWE.

Art. 33.

1) Uchwały związków samorządowych w sprawie zaciągnięcia pożyczek zarówno długoterminowych, jak i krótkoterminowych, oraz uchwały w sprawie upoważnienia organów wykonawczych związków samorządowych do wystawiania weksli, wreszcie uchwały w sprawach nabywania i pozbywania nieruchomości oraz objęcia poręki wymagają zatwierdzenia władz nadzorczych (art. 36 i 37). W przypadkach, w których obowiązujące przepisy wymagają zatwierdzenia uchwał, dotyczących nabywania lub pozbywania nieruchomości przez inne władze lub organa, decyzje władz nadzorczych (art. 36 i 37) będą wydawane w porozumieniu z temi władzami (organami).

2) Zadłużenie związków samorządowych w jakiegokolwiek postaci nie powinno przekraczać takiej granicy, by raty amortyzacyjne i odsetki od zaciągniętych długów nie wynosiły więcej, niż 25% dochodów zwyczajnych danego związku samorządowego. Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu wyda stosowne zarządzenia celem zmniejszenia zadłużenia w tych związkach samorządowych, w których granica zadłużenia została już przekroczona. Pożyczki krótkoterminowe na zasilenie funduszy kasowych (pozbudżetowe) nie powinny przekraczać 20% zwyczajnych dochodów budżetowych, pozostałych do zrealizowania w danym roku budżetowym.

Art. 34.

Powiatowe związki samorządowe powinny ze swych dochodów udzielać zapomóg tym gminom wiejskim (w b. dzielnicy rosyjskiej także gromadom), których dochody, mimo wyzyskania wszystkich źródeł dochodowych, są tak szczupłe, że nie wystarczają na pokrycie wydatków bieżących.

Art. 35.

1) Ustawy, przewidujące dla związków samorządowych dotacje ze Skarbu Państwa lub z funduszy innych związków samorządowych na określone cele komunalne, lub ustanawiające udział Skarbu Państwa lub innych związków samorządowych w pokrywaniu wydatków na takie cele, pozostają w mocy.

2) Aż do czasu wprowadzenia w życie samorządu wojewódzkiego wojewódzkie związki komunalne w b. dzielnicy pruskiej otrzymują dla spełnienia zadań, przewidzianych w ustawie z dnia 30 kwietnia 1873 r. o dotacji związków prowincjonalnych (Zbiór Ustaw pruskich str. 187), w ustawie z dnia 8 lipca 1875 r. w przedmiocie wykonania §§ 5 i 6 powołanej ustawy (Zbiór Ustaw pruskich str. 497) i w ustawie z dnia 2 czerwca 1902 r. w spra-

wie przekazania związkom prowincjonalnym dalszych rat dotacyjnych (Zbiór Ustaw pruskich str. 167) zamiast kwot, określonych w tych ustawach, tytułem rocznej dotacji ze Skarbu Państwa ryczałtową sumę, wynoszącą 600.000 zł dla związku poznańskiego, zaś 425.000 zł dla pomorskiego. Dotacja ta płatna jest w 12 równych ratach miesięcznych.

Część czwarta.

WŁADZE NADZORCZE I ICH POSTĘPOWANIE.

Art. 36.

Władzami nadzorczymi, właściwymi do działania w myśl niniejszej ustawy, o ile ona inaczej nie postanawia, są:

- a) w stosunku do gmin wiejskich i miast, nie wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, wydziały powiatowe, poza wyjątkami, wynikającymi z art. 55 ust. (3) i art. 96 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294);
- b) w stosunku do miast wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, z wyjątkiem m. st. Warszawy i m. Gdyni, oraz w stosunku do powiatowych związków samorządowych — wydziały wojewódzkie;
- c) w stosunku do gminy m. st. Warszawy i gminy m. Gdyni oraz w stosunku do wojewódzkich związków komunalnych — Minister Spraw Wewnętrznych, działający w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 37.

1) Aż do wprowadzenia w życie samorządu wojewódzkiego władzą nadzorczą, właściwą do działania w miejsce wydziału wojewódzkiego w myśl niniejszej ustawy, jest Minister Spraw Wewnętrznych, działający, z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w art. 3 ust. 3, w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

2) Minister Spraw Wewnętrznych i Minister Skarbu mogą w obopólnym porozumieniu przekazać swoje uprawnienia w tym zakresie całkowicie lub częściowo podległym im bezpośrednio władzom państwowym.

Art. 38.

1) Przeciw orzeczeniu władzy nadzorczej służy, o ile ustawa niniejsza inaczej nie postanawia, związkom samorządowym, a w wypadkach, przewidzianych w art. 31, także osobom interesowanym, prawo wniesienia odwołania w ciągu 14 dni po doręczeniu orzeczenia.

2) Władzą, powołaną do rozstrzygania tych odwołań i decydującą ostatecznie jest:

- a) w stosunku do orzeczeń wydziału powiatowego — wydział wojewódzki, przyczem aż

do wprowadzenia w życie samorządu wojewódzkiego art. 37 ma odpowiednie zastosowanie;

- b) w stosunku do orzeczeń wydziału wojewódzkiego — Minister Spraw Wewnętrznych, działający w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

3) Poza tem mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341), zmienionego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 976) oraz przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 806).

Art. 39.

1) Uchwała, podlegająca zatwierdzeniu, winna być w ciągu dni piętnastu po jej powzięciu skierowana wraz z danemi, które wskaże rozporządzenie wykonawcze, bezpośrednio do przełożonej władzy nadzorczej. Jeżeli władza ta nie jest właściwa do zatwierdzenia uchwały, obowiązana jest w ciągu dalszych dni siedmiu uchwałę skierować do właściwej władzy nadzorczej, która w dniu otrzymania uchwały wyda poświadczenie odbioru.

2) Jeżeli uchwała jest należycie poparta danemi, wskazanemi w rozporządzeniu wykonawczem, władza nadzorcza wyda swą decyzję w przedmiocie zatwierdzenia w ciągu dalszych sześćdziesięciu dni; w razie braku tych danych zwróci ją w ciągu tygodnia po otrzymaniu uchwały do uzupełnienia.

3) Gdyby władza nadzorcza w powyższych terminach nie doręczyła związkowi samorządowemu zawiadomienia o odmowie zatwierdzenia, ani nie zwróciła mu uchwały do uzupełnienia, uważa się uchwałę za upływem 60 dni po jej otrzymaniu za zatwierdzoną.

4) Za dzień zawiadomienia o decyzji władzy nadzorczej w razie nadania na pocztę — uważa się dzień nadania na pocztę.

Art. 40.

Uchwała zatwierdzona ma moc obowiązującą od dnia jej powzięcia, jeżeli w uchwale lub w zatwierdzeniu nie jest oznaczony dzień późniejszy.

Art. 41.

Władza nadzorcza może odmówić rozpoznania uchwały, nie przedłożonej w terminie, oznaczonym w art. 39 ust. 1.

Art. 42.

O ile według innych ustaw uchwały związków samorządowych w sprawie pobierania podatków,

opłat i dopłat, względnie składek, oraz zaciągania pożyczek podlegają zatwierdzeniu władz nadzorczych, władzami właściwymi do zatwierdzenia tych uchwał są władze nadzorcze, wskazane w art. 36 i 37, przyczem art. 38 — 41 mają odpowiednie zastosowanie.

Część piąta.

WYMIAR I POBÓR DANIN KOMUNALNYCH.

Art. 43.

1) Wymiar i pobór samoistnych danin komunalnych uskutecznia zarząd związku samorządowego lub organ przez ten zarząd upoważniony. Wymiar i pobór samoistnych danin komunalnych, przypadających na rzecz powiatowego związku samorządowego, może wydział powiatowy poruczyć gminom wiejskim za wynagrodzeniem do wysokości 3% sum, pobranych i wpłaconych na rzecz powiatowego związku samorządowego.

2) Wymiar, pobór i ściąganie dodatków komunalnych do podatków i opłat państwowych uskutecznia ten sam organ urzędowy, który jest powołany do wymiaru, poboru i ściągania tej daniny państwowej, z którą wiąże się dodatek.

3) Uchylony.

4) Notariusze pobierają za czynności, wiążące się z wymiarem i poborem dodatków, wymienionych w art. 13 i 16, wynagrodzenia w wysokości 2% sum, wypłaconych związkowi samorządowemu tytułem tych dodatków. Przepisy niniejszego ustępu mają również zastosowanie do wymiaru i poboru podatków, wymienionych w art. 14 i 15.

Art. 44.

1) Celem uzyskania podstaw wymiaru samoistnych danin komunalnych zarząd związku samorządowego lub organ, przez ten zarząd upoważniony, mają prawo:

a) żądać od stron lub ich zastępców prawnych oraz od świadków i znawców odpowiedzi na określone pytania, w razie zaś wątpliwości co do udzielonych odpowiedzi, żądać od stron lub ich zastępców prawnych przedłożenia ksiąg handlowych i gospodarczych oraz innych dowodów;

b) zwracać się do zarządów innych związków samorządowych, jako też do władz państwowych o podanie podstaw opodatkowania ujawnionych przy wymiarze podatków państwowych i komunalnych.

2) Władze i organa samorządowe, zarówno jak i znawcy, winni zachować w tajemnicy okoliczności i dane, które doszły do ich wiadomości przy wykonywaniu wspomnianych czynności.

Art. 45.

1) Aż do ustalenia wysokości dodatku komunalnego na rok bieżący pobiera się dodatek tymczasowo według normy, ustalonej na rok poprzedni.

2) Kwota pobranego tymczasowo dodatku komunalnego będzie zaliczona na jego należność, ostatecznie ustalona.

Art. 46.

1) Uchwały w sprawie wprowadzenia lub zmiany samoistnych danin komunalnych, jak również uchwały w sprawie wysokości dodatków komunalnych do podatków państwowych, powinny być podejmowane najpóźniej do końca grudnia.

2) O wymiarze samoistnych danin komunalnych powinien być każdy płatnik powiadomiony indywidualnie, o ile ustawy lub statuty podatkowe nie przewidują odmiennego sposobu zawiadomienia.

3) O wysokości i terminach płatności (art. 54) wszystkich samoistnych danin komunalnych, wymierzonych w stosunku rocznym, powinien być płatnik powiadomiony równocześnie przed dniem 1 kwietnia; wyjątek stanowią przypadki, gdy podstawa wymiaru samoistnej daniny komunalnej powstanie dopiero w ciągu roku budżetowego.

Art. 47.

W razie poboru dodatku komunalnego do podatków (opłat) państwowych zarząd związku samorządowego winien normę dodatku podać do wiadomości publicznej przez ogłoszenie w sposób, w danej miejscowości przyjęty. Tak samo winny być ogłoszone uchwały w przedmiocie pobierania samoistnych podatków i opłat.

Art. 48.

1) Przeciwno wymiarowi samoistnych danin komunalnych służy płatnikowi prawo wniesienia odwołania w ciągu czternastu dni do władz nadzorczych za pośrednictwem władzy, która dokonała wymiaru.

2) Termin czternastodniowy biegnie od dnia następnego po zawiadomieniu płatnika o wymiarze podatku, względnie po wezwaniu go do uiszczenia danin innego rodzaju, o ile ustawy lub uchwały o poborze danin nie zawierają odmiennych postanowień.

3) Wniesienie odwołania nie wstrzymuje obowiązku terminowego uiszczenia daniny.

4) Władzami, powołanymi do rozstrzygania odwołań i decydującymi ostatecznie, są:

a) w stosunku do gmin wiejskich (w b. dzielnicy rosyjskiej także gromad) i miast nie wydzielonych z powiatowych związków samorządowych — wydziały powiatowe;

b) w stosunku do miast wydzielonych z powiatowych związków samorządowych z wyjątkiem m. st. Warszawy, tudzież w stosunku do wydziałów powiatowych — wydziały wojewódzkie, a do czasu wprowadzenia w życie samorządu wojewódzkiego — Minister Spraw Wewnętrznych, który może przelać swe uprawnienia na bezpośrednio podległe mu władze;

c) w stosunku do m. st. Warszawy — Minister Spraw Wewnętrznych.

5) Poza tem mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341), zmienionego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 976) oraz przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 806).

Art. 49.

1) Odrębne odwołania przeciwko wymiarowi dodatków do podatków państwowych są dopuszczalne tylko w razie zaprzeczenia prawa związku samorządowego do pobierania dodatków wogóle lub według stopy, określonej w orzeczeniu wymiarowem. Do takich odwołań stosuje się odpowiednio postanowienia, zawarte w art. 48.

2) Poza wypadkiem, wspomnianym w ust. 1, odwołania przeciwko wymiarowi dodatków do podatków winny być wnoszone łącznie z reklamacjami, skargami lub odwołaniami przeciwko wymiarowi podatków państwowych.

Art. 50.

Przepisy o środkach prawnych, służących płatnikom w b. dzielnicy pruskiej przeciwko pociąganiu ich do opłacania danin komunalnych, pozostają bez zmiany.

Art. 51.

Podwyższenie, zniesienie, uchylene, odpisanie, odroczenie zapłaty, lub zwrot podatku państwowego pociąga za sobą z mocy samego prawa odpowiednie podwyższenie, zniesienie, uchylene, odpisanie, odroczenie zapłaty, lub zwrot dodatku komunalnego.

Art. 52.

1) Zwrot dodatków zarządza władza, która pobrała podatki (opłaty) państwowe.

2) O ile kwota dodatku komunalnego, ulegająca zwrotowi, nie będzie mogła być pokryta drogą potrącenia z wpływów, należnych związkowi samorządowemu, przy następnej wypłacie (art. 58), winien związek samorządowy dokonać zwrotu na wezwanie w ciągu dni czternastu.

Art. 53.

Art. 51 i 52 nie mają zastosowania w b. dzielnicy pruskiej, gdy dodatki komunalne do podatków państwowych pobierane są samodzielnie przez związek

ki samorządowe. W tych wypadkach obowiązują dotychczasowe przepisy.

Art. 54.

1) Statuty samoistnych danin komunalnych winny ściśle oznaczać terminy płatności tych danin. W braku takiego oznaczenia zapłata winna nastąpić w terminie, ustalonym w orzeczeniu wymiarowem. Samoistne daniny komunalne z reguły mają być płacone w dwóch równych ratach półrocznych: w miesiącu kwietniu i listopadzie.

2) Dodatki komunalne do podatków państwowych winny być uiszczone równocześnie z podatkami (opłatami) państwowymi. Związki samorządowe w b. dzielnicy pruskiej mogą uchwalić odmienne terminy poboru dodatków, których wymiaru dokonywują samodzielnie.

Art. 55.

1) Nieuiszczone we właściwym terminie samoistne daniny komunalne ściąga zarząd związku samorządowego w drodze egzekucji, do której stosuje się odpowiednio przepisy o egzekucji podatków i opłat państwowych.

2) Powiatowe związki samorządowe mogą ściągać podatki albo samodzielnie, albo przy pomocy zarządów miejskich i gminnych.

3) Na obszarze b. dzielnicy austriackiej nieuiszczone we właściwym terminie samoistne daniny komunalne mogą być ściągane w drodze egzekucji sądowej.

4) Przepisy o ściągnięciu danin w drodze egzekucji sądowej w b. dzielnicy rosyjskiej i pruskiej nie ulegają zmianie.

Art. 56.

W razie nieuiszczenia we właściwym terminie danin komunalnych związki samorządowe mogą pobierać odsetki i odsetki ulgowe według przepisów, zawartych w ustawie z dnia 18 marca 1935 r. o pobieraniu odsetek od zaległości w podatkach państwowych i innych daninach publicznych oraz w składkach i opłatach na rzecz prawno-publicznych instytucji ubezpieczeń (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 8, poz. 88) oraz koszty egzekucyjne według przepisów, zawartych w ustawie z dnia 31 lipca 1924 r. o pobieraniu od zaległości w podatkach bezpośrednich oraz w należnościach stemplowych kar za zwłokę, odsetek za odroczenie, tudzież kosztów egzekucyjnych (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 721), zmienionej częściowo rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 401).

Art. 57.

Wpłaty na podatki (opłaty) państwowe, do których przepisane są dodatki komunalne, rozkłada się proporcjonalnie na podatki państwowe i dodatki wszystkich związków samorządowych z przynależnymi odsetkami i odsetkami ulgowymi.

Art. 58.

1) Sumy wpływów z dodatków komunalnych do podatków (opłat) państwowych oraz z odsetek i odsetek ulgowych z każdego miesiąca będą wypłacone związkom samorządowym, uprawnionym do ich poboru, w najkrótszym czasie — najpóźniej do dni czternastu po upływie miesiąca.

2) W tych samych terminach wypłaca się związkom samorządowym przypadające im sumy z udziałów w państwowych podatkach: dochodowym i przemysłowym.

3) Dodatki do podatków od spożycia, zużycia względnie produkcji (art. 10), będą przekazywane co miesiąc na rzecz związków samorządowych.

Art. 59.

1) Przepisy o poborze podatków (opłat) państwowych, w szczególności o obowiązku zapłaty, terminie płatności, sposobie przymusowego ściągnięcia z majątku ruchomego i nieruchomego, prawie zastawu na nieruchomości, odpisaniu z powodu niemożności ściągnięcia, przedawnieniu wymiaru i prawa ściągnięcia oraz o prawie pierwszeństwa zastawnego na nieruchomościach — stosuje się odpowiednio do poboru dodatków do tych podatków (opłat) na rzecz związków samorządowych.

2) Dodatek komunalny, przewidziany w art. 13, należy uiszczyć w ten sam sposób, w jaki ma być uiszczona opłata stemplowa; w razie jednak uiszczenia opłaty stemplowej w sposób, wymieniony w punkcie a) art. 23 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych, dodatek komunalny ma być uiszczony gotówką w ciągu 3 tygodni od dnia sporządzenia pisma, podlegającego opłacie stemplowej, przy czym uiszczenie nastąpić powinno w kasie tego związku samorządowego, któremu należy się dodatek komunalny. Nieuiszczenie dodatku komunalnego w należnej sumie, we właściwym terminie i w prawidłowy sposób powoduje skutki takie same, jakie powodują uchybienia tego rodzaju w zakresie opłaty stemplowej.

3) Prawo do wymiaru samoistnej daniny komunalnej w przypadku karalnego uchylenia się płatnika od tej daniny przysługuje związkom samorządowym w ciągu lat pięciu, poczynając od roku, następującego po tym roku, w którym nastąpiło karalne uchylenie się od daniny. Obowiązek zapłaty takiej daniny przechodzi również na spadkobierców z tem, iż odpowiadają oni za daninę tylko do wysokości swej części spadkowej, a termin przedawnienia skracają się dla nich do jednego roku.

4) Prawo do wymiaru samoistnej daniny komunalnej w przypadku pominięcia płatnika — bez jego winy — przy wymiarze tej daniny przedawnia się w ciągu roku, następującego po tym roku, w którym wymiar miał być dokonany. Obowiązek zapłaty takiej daniny przechodzi również na spadkobierców, jednak tylko do wysokości ich części spadkowej.

5) Wymierzone już samoistne daniny komunalne, których zapłata zalega, przedawniają się po trzech latach, licząc od dnia, w którym przypadał

termin ich płatności. Obowiązek ich zapłaty przechodzi również na spadkobierców do wysokości ich części spadkowej. Przedawnienie przerywa się przez doręczenie zobowiązanemu wezwania do zapłaty, przez odroczenie zapłaty lub przez zarządzenie przymusowego ściągnięcia.

Art. 60.

1) Powiatowe związki samorządowe w b. dzielnicy pruskiej pobierają podatki bezpośrednio od indywidualnych płatników.

2) Postanowienia ustawy o daninach komunalnych z dnia 14 lipca 1893 r. (Zb. ust. pruskich str. 152), dotyczące komunalnych podatków bezpośrednich, z wyjątkiem przepisów o środkach prawnych, stosuje się odpowiednio do bezpośrednich podatków powiatowych, ze zmianami, wprowadzonymi późniejszymi ustawami, jak również ustawą niniejszą.

3) Płatnikom przysługują środki prawne w myśl § 14 ust. 2 i § 11 ust. 4 i 5 ustawy o daninach powiatowych i prowincjonalnych z dnia 24 kwietnia 1906 r. (Zb. ust. pruskich str. 159).

Art. 61.

1) Na poczet wojewódzkich podatków bezpośrednich w b. dzielnicy pruskiej (art. 24) miasta i powiatowe związki samorządowe są obowiązane wpłacać do kasy wojewódzkiego związku komunalnego co miesiąc zaliczkę, równającą się 1/10 części wpływów, uzyskanych ze wszystkich podatków miejskich i powiatowych w ubiegłym miesiącu kalendarzowym. Zaliczki winny być uiszczone w ciągu czternastu dni po upływie każdego miesiąca kalendarzowego. W przeciwnym razie wojewódzki związek komunalny będzie mógł sam zastosować względem opieszłych miast i powiatowych związków samorządowych środki przymusowe ściągnięcia należności.

2) Celem wykonania nadzoru nad miastami i powiatowymi związkami samorządowymi co do ścisłego spełnienia obowiązku, nałożonego na nie w niniejszym artykule, wojewódzki związek komunalny może wysłać swych delegatów, którym służy prawo badania ksiąg podatkowych oraz dotyczących pism i akt miast i powiatowych związków samorządowych.

3) Wojewódzki związek komunalny może ustanowić zaliczkę w odmiennej wysokości. Uchwała podlega zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

4) Kwoty wpłaconych zaliczek będą potrącone z należności wojewódzkich dodatków do podatków bezpośrednich.

Część szósta.

KARY.

Art. 62.

1) Kto w zamiarze uchylecia się od obowiązku płacenia danin komunalnych składa wobec właściwej władzy samorządowej nieprawdziwe lub niezupełne zeznania, albo w tym samym zamiarze odma-

wia odpowiedzi na określone pytania, albo usuwa przedmioty, podlegające daninom komunalnym, albo przedmiotów takich nie zgłasza do opodatkowania — podlega karze pieniężnej do wysokości 20-krotnej sumy daniny, utraconej lub na utratę narażonej.

2) Kara nie uwalnia płatnika od obowiązku zapłacenia daniny.

3) Współwinnym podlega karze narówni ze sprawcą.

Art. 63.

Kto wezwany w charakterze świadka albo znawcy, w zamiarze uwolnienia innej osoby od obowiązku płacenia danin komunalnych, wobec właściwej władzy samorządowej odmawia złożenia zeznania, lub składa fałszywe zeznanie — podlega karze pieniężnej do wysokości 1.037 zł 70 gr.

Art. 64.

Kto, jako członek zarządu samorządowego, urzędnik lub funkcjonariusz samorządowy, bez upoważnienia właściwej władzy ujawnia osobom niepowołanym okoliczności i dane, które doszły do jego wiadomości przy wykonywaniu czynności, wymienionych w art. 44, podlega karze aresztu, a w b. dzielnicy pruskiej — karze aresztu lub więzienia, na czas do trzech miesięcy i karze pieniężnej w wysokości do 1.037 zł 70 gr lub jednej z tych kar.

Art. 65.

1) Kary pieniężne za czyny, wymienione w art. 62 i 63, wymierza zarząd związku samorządowego.

2) Do żądania strony rozpatrzenia sprawy w drodze sądowej ma zastosowanie art. 640 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 marca 1928 r., zawierającego kodeks postępowania karnego (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 313) w brzmieniu obwieszczenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 września 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 725).

3) Kary pieniężne, nałożone na mocy art. 62 i 63, podlegają egzekucji narówni z daninami komunalnymi i wpływają do kasy związku samorządowego, uprawnionego do poboru daniny.

4) Do orzeczenia w sprawach o czyny, wymienione w art. 64, są wyłącznie właściwe sądy grodzkie.

Art. 66.

Karę pieniężną, wymierzoną na mocy art. 62, 63 lub 64, w razie niemożności ściągnięcia zamienia sąd grodzki na karę pozbawienia wolności na czas do 3 miesięcy.

Art. 67.

1) W uchwałach związków samorządowych mogą być przewidziane kary porządkowe do wysokości 345 zł 90 gr za wykroczenia przeciwko przepisom o wymiarze i poborze danin komunalnych oraz statutom i uchwałom podatkowym, opartym na tych przepisach.

2) Uchwały takie (ustęp 1) podlegają zatwierdzeniu władz nadzorczych.

3) Kary wymierza zarząd związku samorządowego.

4) Do kar, nałożonych na podstawie niniejszego artykułu, mają zastosowanie przepisy, zawarte w ust. 2 i 3 art. 65.

Część siódma.

PRZEPISY OGÓLNE.

Art. 68.

- 1) Nieaktualny.
- 2) Nieaktualny.

Art. 69.

O ile ustawy nałożą na związki samorządowe nowe zadania, winny one zapewnić dostateczne źródła dochodów na pokrycie wydatków, połączonych ze spełnieniem tych zadań.

Art. 70.

1) Budżet związków samorządowych winien być zarówno pod względem okresu budżetowego, jak i pod względem jednostki obliczeniowej dostosowany do budżetu Państwa.

2) Rozporządzenie wykonawcze określi termin zarówno wyłożenia budżetu związków samorządowych do publicznej wiadomości, jak i uchwalenia budżetu.

Art. 71.

Wyrazy „związki samorządowe“, użyte w niniejszej ustawie bez bliższego określenia, oznaczają powiatowe związki samorządowe i wojewódzkie związki komunalne, jako też gminy wiejskie i miasta.

Art. 72.

1) Przepisy niniejszej ustawy, dotyczące miast, mają zastosowanie także do gmin wiejskich o charakterze miejskim, a przepisy niniejszej ustawy, dotyczące gmin wiejskich mają zastosowanie także do miast o charakterze wiejskim. Gminy wiejskie o charakterze miejskim, jako też miasta o charakterze wiejskim oznaczy Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

2) Gminy wiejskie o charakterze miejskim mają prawo pobierać na swoją rzecz podatek od lokali na podstawie dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r. o podatku od lokali (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 505), zmienionego dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o zmianie ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 13), a to do takiej wysokości, w jakiej podatek ten w myśl wymienionego dekretu przypada miastom. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, określi bliżej sposób wymiaru i poboru tego podatku.

Część ósma.

PRZEPISY KONCOWE.

Art. 73.

Nieaktualny.

Art. 74.

1) Ustawa niniejsza obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego.

2) Przepisy niniejszej ustawy, dotyczące b. dzielnic austriackiej, obowiązują także na ziemiach Spi-sza i Orawy.

Art. 75.

1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

2) Przepisy, dotyczące poboru podatków komunalnych, wymienionych w art. 2, 3, 4, 6, 8 i 9, obowiązują od 1 stycznia 1923 r.

3) Przepis art. 35 ustęp 2 obowiązuje również od dnia 1 stycznia 1923 r. z tem, że ustanowienie rocznych dotacyj dla wojewódzkich związków komunalnych w stałych kwotach ryczałtowych obowiązuje od dnia 1 kwietnia 1932 r.

4) Minister Spraw Wewnętrznych oznaczy w porozumieniu z Ministrem Skarbu termin, w którym nabiorą mocy obowiązujące postanowienia, zawarte w art. 10.

Art. 76.

Przepisy ustaw, sprzeczne z niniejszą ustawą, tracą moc obowiązującą. O ile inne ustawy powołują się na takie przepisy, należy zamiast nich odpowiednio stosować przepisy niniejszej ustawy.

Art. 77.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.